

ETNOGRAFSKI MUZEJ

Mažuranićev trg 14, 10000 Zagreb, tel. 4826-220, faks 4826-221

<http://www.mdc.hr/etnografski>, <http://www.etnografski-muzej.hr>, e-mail: EMZ@etnografski-muzej.hr

Tip muzeja:	specijalni muzej
Vrsta muzeja:	etnografski
Djelokrug:	republički
Osnovano:	1919.
Osnivač:	grad Zagreb
Broj stručnih djelatnika:	23
Ravnatelj:	Damodar Frlan (<i>viši kustos</i>)

Zvezdana Antoš (*kustos*), Josip Barlek (*viši kustos*), mr. Iris Biškupić-Bašić (*viši kustos*), mr. Aida Brenko (*kustos*), Vladimir Brođanac (*preparator*), Nerina Eckhel (*kustos*), Diana Heide (*viši preparator*), Ivanka Ivkanec (*muzejski savjetnik*), mr. Željka Jelavić (*kustos*), mr. Irena Kolbas (*kustos, bibliotekar*), mr. Nadja Maglica (*viši kustos*), mr. Zlatko Mileusnić (*viši kustos*), Jasna Mokos (*dokumentarist*), Branislav Moritz (*preparator*), Štefica Nović (*pomoćni preparator*), Natko Paša (*viši preparator*), Mirjana Randić Barlek (*muzejski savjetnik*), mr. Ivan Šestan (*muzejski savjetnik*), Mladen Tomljenović (*muzejski tehničar, fotograf*), Ljiljana Vilus-Japac (*preparator*), Jasminka Vujičić (*preparator*), Vesna Zorić (*kustos*)

1. SKUPljanJE GRAĐE

U 1999. godini za zbirke Etnografskog muzeja prikupljen je 391 predmet. Muzej ponovno upozorava na višegodišnji trend premalog broja prikupljenih predmeta, o čemu su obaviješteni Gradski ured za kulturu i Ministarstvo kulture RH. Glavni uzrok toga je nedovoljna količina raspoloživog novca, a na to upućuje i omjer darovanih i kupljenih predmeta.

Drugi problem koji ograničava otkup predmeta jest nedostatak prostora za čuvanje (depoa) pojedinih zbirka. Svi otkupljeni ili darovani predmeti inventirani su, očišćeni i zaštićeni te smješteni u odgovarajuća spremišta.

1.1. Kupnja

Kupnjom su zbirke Muzeja povećane za 64 predmeta, od čega je najveći broj bio tekstilnih predmeta i narodnih nošnja. Posebno treba izdvojiti nekoliko zaprežnih kola i opremu za konje iz Brinja, koji su zbog nedostatka prostora smješteni u Muzej u Kumrovcu.

1.2. Terensko istraživanje

- Kustosi Muzeja proveli su na terenskim istraživanjima 75 dana. Veći dio istraživanja obavljen je u sklopu priprema za pojedine izložbe (*Baranja se šareni, Medičarsko-svječarski obrt*, uskrсна i božićna izložba). Prigodom istraživanja prikupljen je veći broj predmeta potrebnih za spomenute izložbe, a obavljena su i opsežna fotografska snimanja i videosnimanja, napose uskršnjih i božićnih običaja.
- Prigodom pojedinih istraživanja stručnu i drugu pomoć istraživačima su pružili stručnjaci muzeja u Karlovcu, Križevcima, Osijeku i Makarskoj.
- U suradnji s Upravom za zaštitu kulturne baštine Ministarstva kulture RH provedena su istraživanja u Lici (Kuterevo) i Iloku. Stručnjaci Muzeja sudjelovali su i pri snimanju nekoliko TV filmova.
- Istraživanjima su bila obuhvaćena područja Dalmacije, Dalmatinske zagore, Makarskog primorja, otoka Hvara i Brača, Hrvatskog primorja, Istre, Hrvatskog zagorja, Podravine, Slavonije i Like.

1.3. Darovanje

Za muzejske zbirke darovano je 312 predmeta, najčešće slanjem Muzeju ili tijekom terenskih istraživanja. Među vrjednije i po broju predmeta veće donacije može se ubrojiti zbirka predmeta iz Irana darovateljice novinarka i iranologinje Jelice Golić, te zbirka od 40 maski iz Azije i Afrike darovateljice gđe Eleonore Kavurić. Jedna od većih donacija sadrži 107 predmeta za Zbirku narodnih nošnja Bačke.

1.7. Ostalo

- Radi popune zbirki ili zbog osjetljivosti i krhkosti originala u muzejskim je preparatorskim radionicama izrađeno 25 rekonstrukcija ili kopija nakita, obrednih kruhova i jaslica.
- Od dr. Mladena Iblera preuzet je na pohranu u Muzej posljednji dio ostavštine Zdenke Sertić.

2. ZAŠTITA

2.1. Preventivna zaštita

- U sklopu redovite i preventivne zaštite muzejskih predmeta i zbirki, u preparatorskim je radionicama za tekstil, drvo, metal i keramiku očišćeno i zaštićeno 1116 predmeta, među kojima je najviše bilo tekstilnih.
- Najveći dio očišćen je i zaštićen u stalnom postavu ili u pojedinim depoima. Predmeti su sredi, očišćeni ili je načinjena revizija depoa slika, kućnog inventara, uporabnog tekstila i tekstila jadranskoga i dinarskog područja te Baranje.
- Više su puta za potrebe izložaba ili stalnog postava nošnje oblačene na lutke.
- Dva je puta obavljeno zamagljivanje tekstilnih zbirki kemijskim sredstvima radi preventivne zaštite od moljaca.
- Velik broj predmeta obrađen je i očišćen u sklopu priprema za izložbe *Baranja se šareni, Od glave do pete, Bijela duša Crne Afrike*, božićna izložba u Hamburgu, *Zagorski Betlehem, Etnografska baština Hrvatske*.
- Za župnu crkvu sv. Marka Evangelista iz Makarske očišćeno je i uređeno 159 predmeta.

2.2. Konzervacija

U muzejskim su radionicama obrađena i konzervirana 52 predmeta.

2.3. Restauracija

Restauratorskim su postupcima u muzejskim radionicama obrađena 22 muzejska predmeta, među njima najviše nakita.

3. DOKUMENTACIJA

3.1. Inventarna knjiga

U inventarne knjige upisana su 342 nova inv. broja, odnosno 563 predmeta.

3.2. Katalog muzejskih predmeta

Uz pomoć računalnog programa Promus obrađeno je i katalogizirano 490 predmeta.

3.3. Fototeka

Prigodom terenskih istraživanja i u Muzeju je snimljeno 497 negativna.

Njihov je broj u odnosu prema prethodnoj godini manji, što je posljedica manjeg opsega terenskih istraživanja, ali i nedostatka namjenskih sredstava za fotografska snimanja.

3.4. Dijateka

Snimljena su 403 dijapozitiva.

3.5. Videoteka

U videoteku Muzeja uloženo je 25 novih videotraka. Videozapisi su snimani u Muzeju (otvorenja izložaba, postavljene izložbe, pedagoške aktivnosti Pedagoškog odjela), na terenskim istraživanjima (običaji, predmeti) ili su snimani TV programi koji se odnose na djelatnost Etnografskog muzeja.

3.6. Hemeroteka

U hemeroteku je iz novina i drugih publikacija uloženo 218 stranica s napisima o Muzeju, etnologiji, etnografiji, folkloru i kulturnoj povijesti.

3.8. Stručni arhiv

U stručni je arhiv upisano 13 novih jedinica (stručni radovi, ekspertize).

3.9. Ostalo

Podatke i uvid u građu iz dokumentacije i fotoarhiva zatražila su 33 stručnjaka iz Muzeja i iz drugih ustanova.

4. KNJIŽNICA

4.1. Nabava

- Kupnja: 32 knjige
- Dar: 379 knjiga
- Razmjennom je primljeno, odnosno u razmjenu poslano 226 knjiga, časopisa i CD-a.

4.2. Stručna obrada knjižničkog fonda

- Inventiran je 231 novi naslov.
- Signirano je 209 naslova.
- Pomoću računalnog programa CROLIST katalogizirano je 155 naslova.

4.3. Zaštita knjižnične građe

Obavljeno je čišćenje, razvrstavanje i slaganje dijela Zbirke plakata (preuzeti su plakati iz dokumentacije Muzeja).

4.4. Izdavačka djelatnost knjižnice

Napravljen je Bilten prinova knjižnice za razdoblje od travnja 1999. do svibnja 1999. godine.

4.5. Ostalo

- Izrađeni su popisi etnologa kustosa u muzejima Hrvatske te popis ustanova u Hrvatskoj s kojima Muzej razmjenjuje publikacije (87 ustanova).
- Uslugama knjižnice Muzeja koristilo se 325 vanjskih korisnika.
- Za Gradski ured za kulturu napravljena je trogodišnja statistika.

5. STALNI POSTAV

Nastavljene su konzultacije i pripreme za izradu koncepcije i sinopsisa novoga stalnog postava Muzeja.

6. STRUČNI RAD

6.1. Ekspertize

Kustosi Muzeja obavili su 9 ekspertiza, među kojima je bilo najviše ekspertiza tradicijskog nakita.

6.2. Posudbe

Drugim muzejima, ustanovama, udrugama i pojedincima posuđena su 1 254 predmeta. Predmeti su služili za izlaganje i snimanja.

6.3. Djelovanje u strukovnim društvima

Stručnjaci Etnografskog muzeja aktivno su sudjelovali u radu brojnih strukovnih udruga i organizacija u Hrvatskoj i inozemstvu. Održali su izlaganja na brojnim sastancima i stručnim skupovima te sudjelovali u radu tijela ovih udruga: Hrvatskoga etnološkog društva; Hrvatskog društva folklorista; Hrvatskoga muzejskog društva; Hrvatskoga nacionalnog komiteta ICOM-a; ICOM-a (Međunarodnog savjeta muzeja); ICME-a; Hrvatskoga knjižničarskog društva; Družine; Hrvatsko-mađarskog društva prijateljstva; Hrvatsko-albanskog društva prijateljstva; NET-a (Mreže etnografskih muzeja Europe); ULUPUH-a.

6.4. Sudjelovanje na kongresima, seminarima

Kustosi Muzeja sudjelovali su u radu sljedećih simpozija, stručnih skupova i seminara, često sa stručnim radovima i referatima

- Osam kustosa Muzeja sudjelovalo je od 9. do 16. veljače na 3. kongresu NET-a (European Network of Ethnographical and Social History Museums) u Namuru, Belgija. Osim izlaganjima, sudjelovali su i u radu radionica te u diskusijama.
- Više kustosa sudjelovalo je na seminaru *Nova muzeologija, Od raskida do preobrazbe* (1. – 3. ožujka) predavača Pierrea Mayranda sa Sveučilišta Quebec, Montreal, Kanada.
- Dva kustosa sudjelovala su u radu 3. međunarodnoga čipkarskog festivala u Lepoglavi.
- Svi kustosi sudjelovali su u radu stručno-znanstvenog skupa u povodu 80. obljetnice Etnografskog muzeja. Zvezdana Antoš pripremila je izlaganje *Uporaba multimedija u muzejima*.
- Tri stručnjaka sudjelovala su od 16. do 20. studenog u radu stručnog skupa *Arhivi, knjižnice, muzeji...* u Rovinju. Irena Kolbas pripremila je izlaganje *Tvornice identiteta*, bila je voditeljica Radionice za stručno nazivlje te je priredila izvještaj Radionice za Zbornik AKM-a.
- Većina kustosa prisustvovala je godišnjem skupu Hrvatskoga etnološkog društva održanome 10. i 11. lipnja 1999. u Zagrebu i Topuskom.
- Stručnjaci Muzeja sudjelovali su u radu godišnjeg skupa Hrvatskog društva folklorista (Varaždin, 19. - 20. studenog 1999.). Ivan Šestan pripremio je izlaganje *Kanađani u potrazi za identitetom – Kanadska muzeološka praksa*.
- Sudjelovanje na savjetovanju *Tekstilni dani Zagreb 1999.* na Zagrebačkom velesajmu.
- Tri preparatora sudjelovala su na jednodnevnom seminaru za restauratore pod nazivom *Doprinos laboratorijskim istraživanjima u konzervatorsko - restauratorskim radovima*.
- Kustosi Muzeja pratili su seriju predavanja s muzeološkim temama u organizaciji Hrvatskog muzejskog društva i Hrvatskoga školskog muzeja.

6.5. Publicistička djelatnost stručnih djelatnika

- Antoš, Zvezdana. *Obradba drva u Kuterevu*. // Zbornik HDF-a, Zagreb (u pripremi)
- Antoš, Zvezdana. *Korištenje multimedija i hipermedija u muzejima*. // *Informatica Museologica* 1/2 (2000.) (u pripremi)
- Antoš, Zvezdana. *Povelja grada Zagreba dodijeljena Etnografskom muzeju u Zagrebu za izložbu "Pokuštvo u Hrvatskoj"*. // *Informatica Museologica* 1/2 (2000.) (u pripremi)
- Antoš, Zvezdana. *Prikaz izložbe "Udomaćena svjetlost"*. // *Informatica Museologica* 1/2 (2000.) (u pripremi)
- Antoš, Zvezdana. *Croatian Folk Culture: Wooden Items in Rural Houses*. Zagreb: Galerija Klovićevi dvori, 1999.
- Eckhel, Nerina. *Croatian Folk Culture: Lace in Croatian Textile Handicrafts*. Zagreb: Galerija Klovićevi dvori, 1999.
- Eckhel, Nerina. *Croatian Folk Culture: Soft Furnishings in the Rural House*. Zagreb: Galerija Klovićevi dvori, 1999.
- Barlek, Josip. *Croatian Folk Culture: Decorated Gourds*. Zagreb: Galerija Klovićevi dvori, 1999.

- Barlek, Josip. *Croatian Folk Culture: Easter Eggs*. Zagreb: Galerija Klovićevi dvori, 1999.
- Biškupić-Bašić, Iris. *Croatian Folk Culture: Gingerbread and Wax-Chandlery Handicrafts*. Zagreb: Galerija Klovićevi dvori, 1999.
- Biškupić-Bašić, Iris. *Croatian Folk Culture: Production of Children's Toys*. Zagreb: Galerija Klovićevi dvori, 1999.
- Randić Barlek, Mirjana. *Croatian Folk Culture: Potters and Their Products*. Zagreb: Galerija Klovićevi dvori, 1999.
- Šestan, Ivan. *Croatian Folk Culture: Wine-Growers and Wine-Makers*. Zagreb: Galerija Klovićevi dvori, 1999.
- Zorić, Vesna. *Croatian Folk Culture: Hairdressing and Headgear*. Zagreb: Galerija Klovićevi dvori, 1999.
- Ivkanec, Ivanka. *Tradicijski nakit jadranskog etnografskog područja*. // *Tekstil* 48, 5, (1999.)
- Ivkanec, Ivanka. *Narodni nakit u Podgori - sastavnica nakitne baštine Makarskoga primorja*. // *Narodna nošnja Makarskog primorja*, Makarska, 1999.
- Randić, Mirjana. *Svi lički lončari*. // *Etnološka tribina*, 22.

6.7. Tečajevi, studijska putovanja

- Nakon sudjelovanja u radu 3. generalne konferencije NET-a u Namuru 8 kustosa Muzeja razgledali su ove muzeje: Muzej dinastije u Bruxellesu, Muzej čipke u Bruggeu, Museon u Den Haagu, Tropen Museum i New Metropolis (Muzej znanosti i tehnologije) u Amsterdamu, te Etnografski muzej u Rotterdamu. U nekim su muzejima obavljani razgovori sa stručnjacima. Razgledanje spomenutih muzeja organizirano je u sklopu priprema za obnovu Etnografskog muzeja, a radi stjecanja uvida u rad, organizaciju i koncepciju spomenutih muzeja.
- U svibnju su kustosi posjetili i pratili rad Muzejskog sajma u Ljubljani.
- Organizirano je razgledavanje sajma MUTEK u Münchenu (17.-18. lipnja), prisustvovanje predavanjima o primjeni multimedija u muzejima.
- Dana 14. svibnja organiziran je odlazak na otvorenje izložbe dječjih igračaka u Slovenski etnografski muzej u Ljubljani.
- Muzejska pedagoginja sudjelovala je 2.-5. veljače u radionici *Museums of the Future: Technology, Culture and Education*, u organizaciji Department of Anthropology at the University of Virginia, voditelj prof. Richard Handler, Charlottesville, SAD.
- Upoznavanje pedagoga s edukativnom djelatnosti muzeja grada u Grazu, voditelj Taliman Sluga, 23. veljače Graz, Austrija
- Odlazak u Arles (Francuska) na svečano zatvaranje 41. međunarodnog salona jasličara, na kojemu je Hrvatska nastupila prvi put s nekoliko tradicijskih i suvremenih jaslica. Koordinator nastupa Hrvatske bio je Etnografski muzej iz Zagreba.

6.8. Ostalo

6.8.1. Stručna pomoć i konzultacije

Znatan dio stručnoga rada odnosi se na pružanje stručne pomoći i na stručne konzultacije s brojnim strankama na njihov zahtjev. Muzejski su stručnjaci, prema potrebi,

pomagali savjetom ili na druge načine brojnim muzejima, udrugama i zbirkama u Hrvatskoj.

- Voditeljicama KUD-a Stupnik pružena savjetodavna pomoć u rekonstrukciji muških i ženskih nošnji prema primjercima iz zbirke Muzeja
- Konzultacije o izradi rekonstrukcije narodne nošnje šibenskoga područja i izbor relevantne građe iz depoa (gđa Marija Žuvanić)
- Rad s KUD-om iz Turopolja (davanje predmeta na uvid radi rekonstrukcije nošnje)
- Konzultacije o oblicima transhumancije u jadranskom zaleđu (Boris Alabanda)
- Suradnja pri radu u skupljanju građe za povijest narodne nošnje za Selce (Pavao Peleš)
- Informacije o predmetima pohranjenim u tekstilnoj zbirci s područja Posavine i Turopolja
- Odlazak u Sv. Križ Začretje na poziv Nade Jačmenice i Etno grupe Zvirek radi upoznavanja voditeljica grupe s dokumentiranjem i obradom već postojećih prikupljenih predmeta radi postupka registracije Zbirke i mogućeg preoblikovanja postojećeg stalnog postava
- Usmene upute za izradu i rekonstrukciju muške i ženske nošnje iz različitih područja Hrvatske za potrebe programa rada i javnih nastupa KUD-a Mače: literatura i ilustrativni materijal
- Više je kustosa nekoliko puta (u nekoliko posjeta) sudjelovalo u programu suradnje i stručne pomoći Gradskom muzeju Ilok (u organizaciji Muzejskoga dokumentacijskog centra):
  - pregled Zbirke gospodarstva (ribarstvo i vinogradarstvo), evidentirano 46 predmeta kao početak rada na ustanovljenju osnovne evidencije građe za buduću inventarnu knjigu
  - snimljena građa iz Zbirke gospodarstvo (3 filma), numerirani predmeti (privremeni inventarni brojevi), napravljene bilješke za inventiranje 117 predmeta (prema standardima PROMUSA, ali u WORD-u)
  - 4. - 7. svibnja snimljena dva filma i evidentirano 117 predmeta koji su kasnije u Zagrebu inventirani
  - 30. lipnja - 3. srpnja: snimljeno 36 fotografija, opisana i inventirana 64 predmeta
  - determinacija etnograđe s područja lončarstva (3 dana rada u muzeju u Iloku, opis i fotografiranje predmeta, te informatička obrada građe u Zagrebu)
- Konzultacije: prof. Dunja Majnarić, HT muzej; Jelka Mihaljev iz Draža, g. Sudar iz Zagreba
- Pregled fototeke i odabir fotografija (32 kom.) za potrebe izložbe Vanhalinna Museuma (Finska)
- Stručni savjeti nastavnici Anici Jegeš o organizaciji i pripremi izložbe o narodnom graditeljstvu i predmetima narodnog stvaralaštva
- Izbor predmeta i stručna suradnja na izložbi *Tragovima prošlosti* u organizaciji Tekstilnog odjela Škole primijenjene umjetnosti i dizajna (22. ožujka do 2. travnja 1999.) - dijelovi nošnje iz Istre, Konavala i Ravnih kotara, torbe iz Šibenika i platneno posoblje iz Posavine (15 predmeta)
- Priprema predmeta za televizijsko snimanje filma o Zlati Šufflaj (album njezinih crteža, jastuk i batići iz Lepoglave, poculice iz Posavine)
- Višestruko davanje informacija o narodnim običajima novinarima (15 puta)
- Konzultacije: Ana Tomljenović, novinarka Vile Velebita, darovateljica nekoliko predmeta Muzeju, o mogućnostima otkupa građe

- Konzultacije: novinarka Večernjeg lista o uskrсноj hrani
- Davanje informacija o pokladama novinarima Slobodne Dalmacije 30. siječnja, Jutarnjeg lista 10. veljače i Večernjeg lista 12. veljače 1999.
- Konzultacije: Željka Martinek o lončarstvu u Slavoniji
- Konzultacije: J. Čaleta i Đ. Adamović o glazbalima iz muzejske zbirke
- Konzultacije: Željko Suhadolnik o bokaletama iz Dalmacije
- Održani su brojni sastanci i dogovori s dr. Zoricom Vitez i dr. Aleksandrom Muraj oko pisanja tekstova, izbora i fotografskog snimanja te pripreme predmeta za potrebe izložbe *Etnografska baština Hrvatske*
- Stručni savjeti i konzultacije snimateljskoj ekipi za pripremu emisije Dobar dan, HTV 1 program (posuđeno 10 maski za pokladno maskiranje) - 5. veljače 1999.
- Suradnja s Aljošom Pavlovskim i razrada scenarija za emisije Hrvatski pučki interijeri (HTV 1 i HTV 2)
- Sudjelovanje pri snimanju emisije Hrvatski pučki interijeri - od 24. do 29. ožujka - snimanja u Našicama, Donjoj Motičini, Vukojevcima, Varaždinu, Etnografskom muzeju u Zagrebu
- 18. listopada snimanje u Donjoj Kupčini
- Od 19. do 28. studenog snimanje u Listešu, Božiću (okolica Drniša), Trogiru, Splitu, Omišu, otoku Braču (Škrip), otoku Hvaru (Hvar, Humac, Jelsa)
- Davanje podataka studentu o zbirci oglavlja s područja Turopolja za potrebe diplomskog rada
- Suradnja s Tehnološkim fakultetom (T. Vladislavić): Izbor odjeće iz Istre
- Rad s ekipom HTV-a za snimanje emisije Etno
- Sudjelovanje u organizaciji izložbi Muzeja Brodskog Posavlja iz Slavenskog Broda i Zavičajnog muzeja iz Županje u Klovićevim dvorima u povodu 33. međunarodne smotre folkloru u Zagrebu
- Odabir predmeta, fotografiranje, preparatorski zahvati u sklopu priprema za izlaganje Zbirke Perinić u Turističkome informativnom centru, Zrinjevac. tekst za katalog i popis izložaka s procjenom (izložba nije realizirana tijekom 1999.)

6.8.2. Ostali stručni poslovi

Pojedini kustosi pisali su manje tekstove, sudjelovali u radu prosudbenih komisija različitih događanja, pri snimanju TV filmova, a pomagali su i pri postavljanju manjih izložaba.

- Odabir i priprema predmeta za snimanje kraće reportaže o pokladnom maskiranju za ekipu Briljantina, HTV 1 program, 8. veljače 1999.
- Na zamolbu OŠ Trnjanska postavljena je prigodna izložba u povodu 100. obljetnice škole u njihovim prostorima (6. listopada)
- Svi kustosi pripremili su radove i napravili izbor fotografija za Vodič kroz zbirke Muzeja
- Priprema predmeta, stručna i fizička pomoć za snimanje narodnih nošnji za monografiju *Hrvatska etnografija* (odabir eksponata, čišćenje, oblačenje lutaka, snimanje)
- Sudjelovanje u radu Prosudbene komisije za narodne nošnje na 22. događanjima amaterske folklorne scene Zagreba
- Sudjelovanje u radu komisije za odabir zagorskog suvenira 2. lipnja u Muzeju seljačkih buna u Gornjoj Stubici

- Sudjelovanje u ocjenjivačkoj komisiji V. smotre folklor Krapinsko zagorske županije u Bedekovčini (ocjenjivanje nošnje)
- Rad u stručnom povjerenstvu na 6. smotri folklornih ansambala Hrvatske (Donji Vidovec, 10. i 11. srpnja), Hrvatski sabor kulture
- Sudjelovanje u radu Komisije za izradu stručnog popisa predmeta i dokumentacije te procjenu vrijednosti i značenja ostavštine slikarice Zdenke Sertić (2 kustosa)
- Sudjelovanje u pripremi i radu Međunarodne smotre folklor
- Dva su kustosa tijekom više mjeseci vodila razgovore u Hrvatskoj gospodarskoj komori oko projekta turističkih seljačkih obiteljskih gospodarstava i o mogućoj izložbu slične tematike
- Prisustvovanje smotri Vinkovačke jeseni u Vinkovcima
- Izbor fotografiranog predmeta i podaci o njemu, za naslovnicu lista Sigurnost, časopisa za sigurnost u radnoj i životnoj sredini, Zagreb 1999.
- Zlatko Mileusnić: recenzija rada Tatjane Gareljčić *Narodna nošnja Makarskog primorja*
- Josip Barlek: *Božično žito*, tekst za Leksikografski zavod
- Josip Barlek: tekst *Poklade u Hrvatskoj* (1 kartica) u deplijanu koji je izdao HP uz prigodnu poštansku marku uz 19. konvenciju FECC - europske udruge karnevalskih gradova u Dubrovniku 1999.
- Pisanje teksta za certifikat i popratno obrazloženje uz prijavu paške čipke na natječaj za hrvatski suvenir
- Organizacija izložbe jaslica izrađenih od leda pod pokroviteljstvom Turističke zajednice Grada Zagreba
- Pripremljen tekst za predavanje *Moj najdraži muzejski predmet*
- Sudjelovanje na predstavljanju *Darivanje kruhom u običajima Hrvata* dr. Mande Svirac, u izdanju Družine, u Hrvatskome narodnom kazalištu 7. veljače 1999.
- Upoznavanje studenata muzeologije s radom muzejske knjižnice, 3. ožujka
- Od 22. do 27. ožujka u Muzeju na praksi boravili studenti muzeologije (5 studenata, pet dana)
- Rad sa studentima II. godine etnologije u sklopu seminara *Teme iz hrvatske etnologije*
- Rad sa studentima IV. godine etnologije u sklopu kolegija *Primijenjena etnologija* (2 puta)
- Mentorski rad sa studenticama IV. godine etnologije u sklopu kolegija *Primijenjena etnologija*
- Mentorski rad sa studenticama IV. godine muzeologije u sklopu kolegija Metodike
- Mentorski rad sa studentom IV. godine Marijem Stipančevićem
- Upoznavanje studenata muzeologije i preparatora iz Pazina s radom preparatorske radionice za tekstil

7. ZNANSTVENI RAD

7.1. Tema i nositelj projekta

Predan je sinopsis magistarskog rada Vesne Zorić, više kustosice, *Značenja tradicijskog ruha i njegova prezentacija na muzejskim izložbama*.

8. STRUČNI I ZNANSTVENI SKUPOVI U ORGANIZACIJI I SUORGANIZACIJI MUZEJA

8.2. Stručni skupovi

Etnografski muzej bio je organizator stručno-znanstvenog skupa *Etnografski muzej - od tradicije do suvremenosti*, održanog u Etnografskome muzeju u Zagrebu od 21. do 23. listopada 1999. u povodu obilježavanja 80. obljetnice Muzeja.

Glavna tema skupa bila je djelovanje etnografskih muzeja u današnjim uvjetima - predavači su iznosili svoja iskustva ili viđenja problema ustroja ili rada muzeja.

Skup je bio međunarodnog značenja i na njemu je izlagalo 18 stručnjaka iz 5 zemalja. Mnoga izlaganja bila su povod zanimljivim raspravama u kojima su sudjelovali brojni muzejski stručnjaci iz Zagreba i Hrvatske. Rad skupa pratio je velik broj predstavnika medija. Radovi će biti objavljeni u časopisu Muzeja Etnološka istraživanja tijekom 2000. godine.

Osim uvodnih, ostala su izlaganja bila podijeljena u tri skupine:

1. Problematika izlaganja muzejske građe (koncepti i iskustva drugih etnografskih muzeja, realizirani stalni postavi),
  2. Urbanistički i arhitektonski aspekti muzejskih ustanova,
  3. Kamo idu muzeji? (promjene u koncepciji i djelovanju muzeja tijekom posljednjih desetljeća).
- Uz radni dio organiziran je stručni izlet u Samobor, s razgledavanjem kulturnih znamenitosti.

9. IZLOŽBENA DJELATNOST

U prostorima Muzeja, u drugim prostorima u Zagrebu i Hrvatskoj te u inozemstvu Muzej je postavio više od 20 velikih i manjih izložaba.

- *Iz zbirke Heffer - pisanice iz Ukrajine i Hrvatske*
Mjesto i prostor održavanja: Zagreb, Etnografski muzej
Vrijeme trajanja: 22. ožujka - 19. travnja 1999.
Autor stručne koncepcije: Josip Barlek
Autor likovnog postava: Nikolina Jelavić Mitrović
Opseg: 320 izložaka
Vrsta izložbe: etnografska, tuzemna, studijska i informativna
Tema: Uskrs, najveći vjerski blagdan, prate brojni običaji i za njih vezani postupci, među kojima je i općepoznata i spomena vrijedna prastara tradicija bojenja jaja - pisanica. Izložba je predstavila reprezentativne primjerke pisanica iz jedne od najbogatijih privatnih zbirki u Hrvatskoj. Zbirka Mirka Heffera iz Čepina kod Osijeka sadrži nekoliko tisuća odabranih primjeraka ukrašenih uskrsnih pisanica iz cijele Hrvatske (posebno iz Slavonije i Podravine), a za usporedbu, unutar zbirke nalazi se i značatan broj pisanica iz Ukrajine. Izložba je bila popraćena radionicom različitih tehnika i načina ukrašavanja pisanica.
Korisnici: sve dobne skupine
- *Od glave do pete*
Mjesto i prostor održavanja: Zagreb, Etnografski muzej
Vrijeme trajanja: 15. travnja - 16. svibnja 1999.
Autorica stručne koncepcije: mr. Željka Jelavić
Autorica likovnog postava: Nikolina Jelavić Mitrović
Opseg: 4 lika obučena u narodne nošnje, 65 predmeta
Vrsta izložbe: etnografska, tuzemna, edukativna
Tema: izložba je prikazala odijevanje djece nekad i

- danas, a u povodu Međunarodnog dana muzeja
Korisnici: djeca
- *Baranja se šareni*
Mjesto i prostor održavanja: Zagreb, Etnografski muzej
Vrijeme trajanja: 20. travnja 1999 - 22. siječnja 2000.
Autorica stručne koncepcije: mr. Nadja Maglica
Autori likovnog postava: Zlatko Bourek, Đorđe Jandrić
Autor fotografija Damir Fabijanić
Opseg: 35 odjevenih lutaka, 195 predmeta (ukupno oko 500 pojedinačnih predmeta)
Vrsta izložbe: etnografska, tuzemna, studijska
Tema: izložba je predočila predajno odijevanje baranjskih Hrvata, ali i njihove običaje koji su u roku našli zorne tumače te, naposljetku, i njegovo odjevno značenje. Nastojala se pokazati povezanost životnih običaja (rođenja, udaje-ženidbe, i smrti) i njima primjerene odjeće.
Korisnici: sve osobe, bez obzira na dob
  - *Bijela duša Crne Afrike*
Mjesto i prostor održavanja: Zagreb, Etnografski muzej
Vrijeme trajanja: 12. svibnja - 13. lipnja 1999.
Autor stručne koncepcije: Damodar Frlan
Autorica likovnog postava: Dijana Heide
Opseg: 275 predmeta
Vrsta izložbe: etnografska, međunarodna, studijska
Tema: izložba je prikazala zbirku predmeta iz Afrike koju su skupili franjevački misionari u Kongu, a sada je u vlasništvu Franjevačkog samostana u Tomislavgradu. Ujedno je predstavljen i rad misionara te povijest otkrića Afrike i misionarskog rada. S obzirom na to da Etnografski muzej posjeduje stariju zbirku istoga područja, napravljena je usporedba i valorizacija franjevačke zbirke.
Korisnici: osobe različite dobi
  - *Udomaćena svjetlost*
Mjesto i prostor održavanja: Zagreb, Etnografski muzej
Vrijeme trajanja: 29. lipnja - 3. studenog 1999.
Autorica stručne koncepcije: mr. Irena Keršič, Slovenski etnografski muzej
Autorica likovnog postava: Mojca Turk, Ljubljana
Opseg: 200 predmeta
Vrsta izložbe: etnografska, međunarodna, studijska, pokretna
Tema: izložba je prikazala načine osvjetljavanja unutarnjih i vanjskih prostora, vrste izvora svjetlosti i povijesni pregled načina osvjetljavanja, od drvene luči i kremena do električne rasvjete. Izložba je obuhvatila veliki broj vrijednih i zanimljivih izložaka te vrlo atraktivan postav koji upućuje i na suvremeni etnološki i muzeološki način tumačenja etnografske baštine.
Korisnici: sve dobne skupine
  - *80 godina Etnografskog muzeja*
Mjesto i prostor održavanja: Zagreb, Etnografski muzej
Vrijeme trajanja: 21. listopada 1999.
Autorica stručne koncepcije: Nerina Eckhel
Autorica likovnog postava: Nikolina Jelavić Mitrović
Opseg: 218 predmeta, slika i dokumenata
Vrsta izložbe: povijesna, tuzemna, informativna
Tema: izložba je prikazala sve aspekte rada i povijest djelovanja Etnografskog muzeja tijekom proteklih 80 godina.
Korisnici: sve osobe, neovisno o dobi
  - *Iz riznice Lada*
Mjesto i prostor održavanja: Zagreb, Etnografski muzej
Vrijeme trajanja: 10. studenog - 5. prosinca 1999.
Autori stručne koncepcije: Ivan Ivančan ml., Lado, Zvezdana Antoš, Etnografski muzej
Opseg: 100 predmeta i dokumenata
Vrsta izložbe: povijesna, tuzemna, informativna
Tema: izložba je predstavila važno umjetničko djelovanje Lada, njegovu bogatu povijest te izbor nošnja iz fundusa, a bila je dio šireg programa obilježavanja 50. obljetnice djelovanja Lada.
Korisnici: sve dobne skupine
  - *Zagorski Betlehem*
Mjesto i prostor održavanja: Zagreb, Etnografski muzej
Vrijeme trajanja: 15. prosinca 1999. - 30. siječnja 2000.
Autor stručne koncepcije: Josip Barlek
Autor likovnog postava: Natko Paša
Opseg: 51 predmet
Vrsta izložbe: etnografska, tuzemna, studijska
Tema: nadovezujući se na europsku tradiciju, naše pučke jaslice pokazuju određenu osebnost i prepoznatljivost. Ljudi su ih uglavnom izrađivali za vlastite obitelji. Kutnog su oblika, drvene konstrukcije, s ukrasima od papira i slame, te s figuricama od drva ili zemlje (osušene i obojene) i s ovčicama od vate. Kad su se počeli izrađivati gotovi predlošci za likove u obliku materijala tiskanoga na tablicama (krajem 19. i početkom 20. stoljeća), osobna kreativnost ne posustaje, nego i dalje podržava osebnostnu izradbu štalice ili kućice odnosno grada. Izložba je predstavila izbor od tridesetak pučkih jaslica iz Hrvatskog zagorja.
Korisnici: sve osobe, bez obzira na dob
  - *Paška čipka*
Mjesto i prostor održavanja: Split, Etnografski muzej
Vrijeme trajanja: 4. svibnja - 4. lipnja 1999.
Autorica stručne koncepcije: Nerina Eckhel, Vesna Zorić
Autor likovnog postava: prof. Nenad Fabijanić, suradnica: Nikolina Jelavić Mitrović
Opseg: 130 predmeta
Vrsta izložbe: etnografska, tuzemna, studijska, pokretna
Tema: izložba je predstavila izbor najvrjednijih i najljepših čipkarskih radova s Paga, ali ujedno govori i o povijesti i razvoju čipkarstva na Pagu.
Korisnici: svi posjetitelji
  - *Paška čipka*
Mjesto i prostor održavanja: Pag, crkva sv. Jurja
Vrijeme trajanja: 24. srpnja - 28. srpnja 1999.
Autorice stručne koncepcije: Nerina Eckhel, Vesna Zorić
Autor likovnog postava: prof. Nenad Fabijanić, suradnica: Nikolina Jelavić Mitrović
Opseg: 130 predmeta
Vrsta izložbe: etnografska, tuzemna, studijska, pokretna
Tema: izložba je predstavila izbor najvrjednijih i najljepših čipkarskih radova s Paga, ali je dala i pregled povijesti i razvoja čipkarstva na Pagu.
Korisnici: osobe svih dobnih skupina, turisti
  - *Od glave do pete*
Mjesto i prostor održavanja: Pazin, Etnografski muzej Istre
Vrijeme trajanja: 2. - 27. lipnja 1999.
Autorica stručne koncepcije: mr. Željka Jelavić
Autorica likovnog postava: Nikolina Jelavić Mitrović
Opseg: 4 lutke obučena u narodne nošnje, 65 predmeta
Vrsta izložbe: etnografska, tuzemna, edukativna
Tema: izložba je prikazala odijevanje djece nekad i danas.
Korisnici: djeca
  - *Moja Afrika*
Mjesto i prostor održavanja: Jelsa, izložbeni prostor
Vrijeme trajanja: 10. srpnja - 30. rujna 1999.

- Autor stručne koncepcije: Damodar Frlan
 Autorica likovnog postava: Nikolina Jelavić Mitrović
 Opseg: 82 predmeta
 Vrsta izložbe: etnografska, tuzemna, informativna
 Tema: izložba je prikazala izbor predmeta iz bogate privatne zbirke dr. Katarine Carić. Predmeti su bili regionalno grupirani i postavljeni te su pokazali bogatstvo i raznolikost domorodačkoga tradicijskog života saharske i supsaharske Afrike.
 Korisnici: školska djeca, turisti i ostali
- *Čipke Europe Lepoglavi u čast*
 Mjesto i prostor održavanja: Lepoglava, gradska vijećnica
 Vrijeme trajanja: rujan 1999.
 Autorica stručne koncepcije: Nerina Eckhel
 Autorica likovnog postava: Nerina Eckhel
 Opseg: Muzej je za izložbu posudio 5 lepoglavskih čipaka
 Vrsta izložbe: etnografska, međunarodna, informativna, skupna
 Tema: izložba u povodu III. čipkarskog festivala. Izložene su čipke iz Austrije, Njemačke, Slovačke, Italije, Mađarske, Slovenije i Hrvatske.
 Korisnici: sudionici skupa, osobe svih dobnih skupina
  - *Gorski kotar - tragom kulturne baštine*
 Mjesto i prostor održavanja: Delnice, Dom HV-a
 Vrijeme trajanja: 26 - 28. svibnja 1999.
 Autori stručne koncepcije: Manda Horvat, Državna uprava za zaštitu kulturne baštine, mr. Ivan Šestan, Etnografski muzej
 Autori likovnog postava: Manda Horvat, mr. Ivan Šestan
 Opseg: 40 fotografija
 Vrsta izložbe: etnografska, tuzemna, informativna
 Tema: izložba je putem fotografija koje su snimljene tijekom istraživanja provedenog 1999. godine prikazala tradicijsku arhitekturu i život Gorskog kotara
 Korisnici: pripadnici svih dobnih skupina
  - *Božićni običaji u Hrvatskoj*
 Mjesto i prostor održavanja: Hamburg, Museum für Völkerkunde
 Vrijeme trajanja: 26. studenog 1999 - 6. siječnja 2000.
 Autor stručne koncepcije: Josip Barlek
 Autorica likovnog postava: Nikolina Jelavić Mitrović
 Opseg: 3 lutke obučene u narodne nošnje, 78 predmeta
 Vrsta izložbe: etnografska, međunarodna, informativna, pokretna
 Tema: Etnografski je muzej, na traženje Hrvatskog veleposlanstva i u suradnji s Hrvatskom katoličkom misijom u Hamburgu, prvi put izvan domovine prikazao hrvatske božićne običaje. Prikaz obuhvaća običaje različitih hrvatskih krajeva vezane za vrijeme Adventa, Božića u užem smislu, sve do blagdana Bogojavljenja, od božićnog ambijenta sjeverne Hrvatske do panja badnjaka, božićnog simbola južne Hrvatske. Na izložbi se posebno isticao odabir tradicijskih i recentnih jaslica te trikraljevskih zvijezda. Izložba je postavljena u posebnom dijelu muzeja koji je posvećen kulturi naroda Europe, u tzv. europskoj kući.
 Korisnici: sve dobne skupine
  - *100 presepi internazionali*
 Mjesto i prostor održavanja: Rim, crkva Santa Maria del Popolo
 Vrijeme trajanja: 3. prosinca 1999. - 22. siječnja 2000.
 Autor stručne koncepcije: Josip Barlek
 Opseg: 7 djela priznatih umjetnika i tradicijske baštine
 Vrsta izložbe: etnografska i umjetnička, međunarodna, informativna, skupna

Tema: izložba je tradicionalne naravi i postavlja se svake godine uoči božićnih blagdana. Muzej je sudjelovao drugi put. Na izložbi se svake godine predstavlja stotinjak božićnih jaslica iz jednako toliko zemalja svijeta. Izlažu se radovi suvremenih umjetnika ili oni tradicijskog karaktera.

Korisnici: sve dobne skupine

- *Obitelj kroz 20. stoljeće*
 Mjesto i prostor održavanja: Namur, Belgija, Kongresni centar Frankofonske zajednice
 Vrijeme trajanja: 10. - 12. veljače 1999.
 Opseg: 6 fotografija
 Vrsta izložbe: etnografska, međunarodna, informativna, skupna, pokretna
 Tema: izložba je putem fotografija prikupljenih iz etnografskih muzeja iz 12 europskih zemalja prikazala život tradicijske obitelji u 20. stoljeću.
 Korisnici: sudionici 3. generalne konferencije etnografskih muzeja Europe
- *Međunarodna izložba jaslica*
 Mjesto i prostor održavanja: Bratislava, Austrijska kulturna misija
 Vrijeme trajanja: 11. studenog 1999. - 20. siječnja 2000.
 Autor stručne koncepcije: Josip Barlek
 Opseg: troje jaslice
 Vrsta: etnografska, međunarodna, informativna, skupna
 Tema: izložba je prikazala jaslice iz nekoliko srednjoeuropskih zemalja.
 Korisnici: sve dobne skupine
- *Maske iz hrvatske tradicije*
 Mjesto i prostor održavanja: Zagreb, izlozi Turističke zajednice grada Zagreba na Trgu bana Jelačića
 Vrijeme trajanja: 11. ožujka - 15. travnja 1999.
 Autor stručne koncepcije: Josip Barlek
 Opseg: 5 maski
 Vrsta: etnografska, tuzemna, informativna
 Tema: prigodna izložba uz dane karnevala
 Korisnici: prolaznici
- *Hrvatski Uskrš*
 Mjesto i prostor održavanja: Zagreb, Hotel Sheraton, Hotel Dubrovnik
 Vrijeme trajanja: ožujak - travanj 1999.
 Autor stručne koncepcije: Josip Barlek
 Opseg: 15 izložaka
 Vrsta: etnografska, tuzemna, informativna
 Tema: 2 prigodne uskršne izložbe
 Korisnici: gosti i posjetitelji hotela
- *Hrvatski Božić*
 Mjesto i prostor održavanja: Hotel Sheraton
 Vrijeme trajanja: 6. prosinca 1999. - 6. siječnja 2000.
 Autorica stručne koncepcije: Mirjana Drobina
 Autorica likovnog postava: Mirjana Drobina
 Opseg: 40 predmeta
 Vrsta: etnografska, tuzemna, informativna
 Tema: prigodna božićna izložba
 Korisnici: gosti i posjetitelji hotela

10. IZDAVAČKA DJELATNOST

10.1. Tiskovine

Katalozi izložbi

- Barlek, Josip. *Iz zbirke Heffer - pisanice iz Ukrajine i Hrvatske*. Zagreb: Etnografski muzej, 1999.

- Barlek, Josip. *Zagorski Betlehem*. Zagreb: Etnografski muzej, 1999.
- Maglica, Nadja. *Baranja se šareni*. Zagreb: Etnografski muzej, 1999.
- Frlan, Damodar. *Bijela duša Crne Afrike*. Zagreb: Etnografski muzej, 1999.
- Keršič, Irena. *Udomaćena svjetlost*. Zagreb: Etnografski muzej, 1999.
- Eckhel, Nerina. *80 godina Etnografskog muzeja*. Zagreb: Etnografski muzej, 1999.

Informativni letci (deplijani)

- Barlek, Josip. *Weinachten in Kroatien*. Zagreb: Etnografski muzej, 1999.
- Eckhel, Nerina. *Etnografski muzej u Zagrebu*. Zagreb: Etnografski muzej, 1999.
- Keršič, Irena. *Udomaćena svjetlost*. Zagreb: Etnografski muzej, 1999.
- Antoš, Zvezdana. *Lado*. Zagreb: Etnografski muzej, 1999.

Plakati uz izložbe

- *Zagorski Betlehem*
- *Baranja se šareni*
- *Bijela duša Crne Afrike*
- *Udomaćena svjetlost*
- *80 godina Etnografskog muzeja*

11. EDUKATIVNA DJELATNOST

11.1. Specijalna vodstva

Kustosi su održali 92 stručna vodstva na hrvatskome i stranim jezicima kroz stalni postav ili izložbe Muzeja. Kroz izložbe i stalni postav provedeni su brojni stručnjaci, studenti, školske i predškolske skupine i strani posjetitelji.

11.2. Predavanja

Kustosi Muzeja održali su 23 predavanja, a navodimo izbor najzanimljivijih.

- Predavanje za studente dizajna TTF-a u Muzeju Turopolja na temu *Svadbena oglavlja*
- Predavanje na temu *Pokladni likovi*, uz prikaz dijapozitiva i video filma na seminaru za nastavnike i odgojitelje iz Hrvatske
- Predavanje o autentičnom suveniru za sudionike skupa u organizaciji Turističke zajednice Županije vukovarsko-srijemske (Vukovar, 20. veljače 1999.)
- Predavanje *Hrvatski pokladni običaji* (uz projekciju dijapozitiva Zvončari), Knjižnica Travno (6. r. Waldorfske škole)
- Predavanja *Tradicijski nakit jadranske Hrvatske* (uz projekciju 105 dijakolora), Zagrebački velesajam
- Sudjelovanje na EMYA u Ljubljani od 13. do 14. svibnja s predavanjem *Moj najdraži muzejski predmet*, gdje je predstavljena *Priča o katrigi*
- Predavanje u sklopu seminara *Muzeji - MDC - kustosi*, tema: *Dokumentacijska obrada muzejskog predmeta*, za kandidate koji polažu stručni ispit
- Predavanje *Uloga djece u običajima od korizme do Ivanja*, za pedagoge i folkloriste, dvorana ansambla Lado u organizaciji Ethno

- *Ususret Cvjetnici i Uskrsu*, predavanje za više razrede osnovne škole u Otvorenom učilištu u Zaprešiću, uz prikaz pletenja palmine grane
- *Sveti Juraj, medaš proljetnog vremena*, predavanje za Društvo prijatelja cvijeća i zelenila
- Dana 2. studenoga predavanje za studente 3. i 4. godine etnologije o svadbenim običajima
- Predavanje u prostorijama Lada na temu dječjih igračkica, za odgojitelje, folkloriste i nastavnike
- *Gender Issues in Contemporary Croatia: Anthropological Perspective*, predavanje na engleskom jeziku za polaznike jezične škole Matice iseljenika
- *O Božiću*, predavanje u Knjižnici "Marin Držić"
- Predavanje *Prikupljanje građe u Etnografskom muzeju* za studente muzeologije Filozofskog fakulteta u Zagrebu
- Poznato i nepoznato u hrvatskim pokladama - od magije do tradicije, predavanje sa slajdovima u prostorijama Tehničkog muzeja u sklopu događanja *Ezoterica croatica*
- Uvodno izlaganje o narodnoj kulturi i baštini, u sklopu otvorenja izložbe u mjestu Vrbani uz 75. obljetnicu KUD-a
- *Primjena baranjskih nošnji na folklornoj sceni*, seminar u suradnji s Posudionicom i radionicom narodnih nošnji Zagreb

11.3. Radionice i igraonice

Uz pojedine izložbe ili običaje organizirane su brojne aktivnosti kao što su radionice, igraonice, projekcije ili predavanja za poticanje kreativnog rada i izražavanja djece.

Učenje putem izložaka u stalnom postavu

- Program *Fašnik u Etnografskom muzeju*, uz projekciju dijapozitiva *Zvončari* - 2 likovne radionice: 23. siječnja SUVAG, OŠ "Davorin Trstenjak" - 6. i 1. r.; 24. siječnja za građanstvo
- 19. siječnja: *Ornament na tradicijskom tekstilu* - učenici Škole za primijenjenu umjetnost
- 27.-29. siječnja: *Kultura stanovanja i Maske* - 4 radionice: DV "Tatjana Marinić" - dvojezična skupina (englesko-hrvatski); OŠ Tina Ujevića - 3. i 4. r.; OŠ Tina Ujevića - 1. a r.
- 23. travnja: *Kultura stanovanja sjeverozapadne Hrvatske*, u sklopu akcije *Mato Lovrak - prijatelj djece*, Gradske knjižnice Zagreb - učenici 5. r. OŠ "I. Kršnjavi"
- *Kultura odijevanja*

Radionice organizirane uz uskrsnu izložbu:

- 16., 17. i 18. ožujka: ukrašavanje pisanica (oplitanje vunicom/Slavonija)
- 16. i 18. ožujka: pletenje palmi (Katarina Matić, Viganj-Pelješac)
- 30. ožujka: radionice za odrasle - Međunarodni klub žena (Josip Cugovčan)
- 31. ožujka: radionice za odrasle - Škola za strane jezike Varšavska (Magdalena Radočaj)

Radionice za djecu i odrasle

- 23. ožujka: DV "T. Marinić" - 3 radionice
- 24. ožujka: DV "T. Marinić" - 2 radionice; OŠ "J. Kaštelan" - 1 radionica; Škola stranih jezika Vodnikova - 1 radionica; OŠ "Tin Ujević" - 1 radionica
- 17. studenog: radionica Stjepan Večković *Od diplica do gajdi* - DV Budućnost, predškolci; 2. r. Waldorfske škole
- 18. studenog: *Ruho Baranje* - OŠ "A. Harambašić"

- 30. studenog: *Božićni običaji* - Knjižnica V. Nazora, Špansko
- 11. prosinca: *Ususret Sv. Luciji* - za građanstvo; cilj: upoznati raznolikost običaja uz blagdan Sv. Lucije, izrada bundeva od kaširanih balona te slikanje bundeva tehnikom akvarela i gvaša
- 18. i 19. prosinca: božićna radionica za izradu nakita - za građanstvo
- 21. prosinca: božićna radionica za izradu nakita - za studente Tekstilno-tehnološkog fakulteta
- 22. prosinca: božićna radionica za izradu nakita - 4. r. OŠ "A. Kovačić"
- 16. prosinca: *Oslikajmo božićnu svijeću*, 1.b OŠ "A. Harambašić"; 1.b OŠ "T. Ujević"
- 23. prosinca: božićna radionica za oslikavanje svijeća - DV "N. Zrinski"

Igraonice

- 25. ožujka: Igraonica Ribnjak - 1 radionica; studenti muzeologije - 1 radionica
- 26. ožujka: Angloamerička igraonica - 1 radionica; DV Radost - 3 grupe
- 27. ožujka: Centar za kulturu Maksimir
- 28. ožujka: građanstvo

Likovne radionice

- 27. travnja: *Od glave od pete* - učenici OŠ "M. Lovrak", učenici s posebnim potrebama/lakši oblici mentalne retardacije, mješovita skupina
- 4. lipnja: *Oslikajmo torbicu motivima s baranjskog ruha*; nakon razgledavanja izložbe i razgovora o načinima ukrašavanja odjeće učenici su bojama za tekstil oslikali torbice od žutice motivima s baranjskog ruha - 3.a r. OŠ I. Gundulića
- 2. srpnja: oslikavanje svijeća - za djecu iz skloništa AŽKZ

Oslikavanje svijeća u sklopu izložbe *Udomaćena svjetlost*

- 21. kolovoza: za građanstvo
- 11. rujna - za građanstvo
- 27. rujna - 5. r. I. OŠ Luka Sesevete

Likovne radionice uz izložbu *Udomaćena svjetlost*

- 5. listopada: slikarska radionica *Svjetlost i boja* - 5. r. OŠ "I. Kršnjavi"
- 6. listopada: ukrašavanje svijeća, voditeljice kiparice Kristina Lenard i Tanja Vujasinović - 5. r. OŠ Luka Sesevete
- 7. listopada: likovna slikarska radionica *Svjetlost i boja* - 5. r. OŠ "I. Kršnjavi" (učiteljica likovne kulture Nella Mihaljinec)
- 8. listopada: likovna radionica za oblikovanje uljanica - voditeljica kiparica Kristina Lenard (likovna grupa OŠ S. S. Kranjčevića)
- 9. listopada: likovna radionica za oblikovanje uljanica, voditeljica kiparica Tanja Vujasinović - za građanstvo

Uz izložbu *Baranja se šareni*

- 15. i 19. listopada: likovna slikarska radionica - likovna grupa OŠ J. J. Strossmayera (prof. Ivona Biočić)
- 28. listopada: likovna radionica *Oslikavanje torbica motivima baranjskog ruha* - novinarska grupa viših razreda OŠ D. Cesarića
- 4. prosinca: likovna radionica za izradu čestitki - 4.a razred OŠ Voltino

11.5. Ostalo

- Okrugli stol o djelatnostima dječjih vrtića u očuvanju baštine, 19. svibnja u DV Iskrice
- *Uloga djece u božićnim običajima*; seminar za odgojitelje u prostorijama Lada, 20. studenog 1999.
- Trodnevni tečaj o oplitanju pisanica za odgojitelje u vrtićima

12. ODNOSI S JAVNOŠĆU (PR)

Služba za odnose s javnošću Muzeja nastojala je ostvariti intenzivnu prisutnost Muzeja u medijima, te je radila na širenju informacija o radu Muzeja, ugovaranju sponzorstava, dogovaranju akcija itd.

12.1. Press

Napisi o Etnografskom muzeju i njegovim aktivnostima objavljeni su u gotovo svim tiskovinama u Hrvatskoj: Večernji list: 43 napisa; Jutarnji list: 31 napis; Vjesnik: 28 napisa; Slobodna Dalmacija: 28 napisa; Novi list: 16 napisa; Matica hrvatska: 6 napisa; "In flight" - Croatia Airlines: 2 napisa; Hrvatski obzor: 3 napisa; Hrvatsko slovo: 3 napisa; Cicero: 1 napis; Komunalni vjesnik: 8 napisa; Dječji časopis Zvrk: 3 napisa; Kontura: 1 napis; Gloria: 2 napisa; Nacional: 2 napisa; Zadarski list: 2 napisa; Delo: 2 napisa; Varaždinske vijesti: 1 napis; UIT: 1 napis; Narodni list: 1 napis; Arena: 2 napisa; Zarez: 2 napisa; Vijenac: 1 napis; Glas Koncila: 6 napisa; Horizont: 1 napis; Glas Slavonije: 3 napisa; Hrvatsko vojno glasilo Velebit: 6 napisa; MUP-ov časopis Halo 92: 2 napisa; Časopis Banka: 1 napis; Filipove bebe: 2 napisa; Slap: 1 napis.

Neki od većih napisa o Muzeju

- Filipove bebe: o tradicijskom rodoslovlju, o narodnim imenima
- Večernji i Jutarnji list: o haljini (zlatovez) misice I. Petković
- Svijet u čaši: članak o izložbi *Vino i tradicija* autora Željka Suhadolnika
- Dječji časopis Zvrk: tekst o radionicama i izložbi *Udomaćena svjetlost*
- Večernji list, Vjesnik i časopis Matica hrvatska: razgovor i pripremljeni tekst o izložbi *80 godina Etnografskog muzeja*
- Večernji list: *Napokon blagdanski ugođaj*, o prvom Božiću u Vukovaru u čemu je sudjelovao Muzej s božićnom izložbom i u božićnim događanjima u adventsko doba u dvorcu Eltz u Vukovaru; 2. siječnja 1999.
- Večernji list: *Zajedništvo tradicije i umjetnosti - Hrvatska dobila tri medalje na izložbi božićnih jaslaca u Arlesu*, reportaža sa 41. međunarodnog salona božićnih jaslaca na kojemu su prvi put izloženi i naši primjerci jaslaca; 21. veljače 1999.
- Večernji list: *Tisuće različitih pisanica - u Etnografskom muzeju otvorena izložba pisanica iz Ukrajine i Hrvatske*, 23. ožujka 1999.
- Večernji list: *Uskrsne pisanice*, tekst i fotografije o potkivanju pisanica, 24. ožujka 1999.
- Večernji list *Kantaduri s maslinovom grančicom - u hamburškom etnografskom muzeju uspješno predstavljeni uskrsni narodni običaji južne Hrvatske*, 1. travnja 1999.

- Slobodna Dalmacija: *Crna kokoš-bijela guska / stari zagrebački pokladni običaji*, 2. veljače 1999.
- Slobodna Dalmacija: *Pisanice za sva vremena - u Etnografskom muzeju izložena zbirka Heffer*, Uskrs 1999.

PRESS konferencija uoči otvaranja izložbe *Udomaćena svjetlost*, 28. lipnja

12.2. Sudjelovanje u televizijskim i radijskim emisijama

Svi programi HRT-a objavili su brojne vijesti i priloge o Muzeju i njegovim aktivnostima, a stručnjaci Muzeja sudjelovali su u mnogim emisijama i programima. I druge televizijske radijske postaje objavljivale su vijesti ili razgovore s kustosima.

Televizijski programi

- U informativnom programu HTV-a (Dnevnik, Zagrebačka panorama, Županijska panorama) objavljen je ukupno 21 prilog
- Unutar obrazovnog, školskog i dječjeg televizijskog programa objavljena su 23 priloga
- OTV je objavio ukupno 11 priloga
- Sudjelovanje u emisijama Ekran bez okvira, Dobro jutro Hrvatska, Pola ure kulture, Pozivnica, Poljoprivredna emisija, Mir i dobro, Dobar dan, Vidikon

Sudjelovanje u TV programima (izbor)

- Sudjelovanje u dvjema emisijama HT-a (Dobro jutro, Hrvatska i Motrišta) u povodu izložbe *Baranja se šareni*
- Sudjelovanje u emisiji Dobar dan na temu *Mladenke nekada i danas*
- Radionica i mala izložba tradicijskih maski u emisiji Dobar dan HTV 1
- Sunce, zabavna emisija 1. programa HTV-a - o proljeću i proljetnim običajima
- HTV, Program za djecu i mladež, emisija Mali veliki svijet - o izložbi *Od glave do pete*
- HTV, Zagrebačka panorama - pristup muzejima osoba s posebnim potrebama
- HTV, Zagrebačka panorama o radionicama uz izložbu *Udomaćena svjetlost* - dječji program HTV-a, program za djecu Priče iz muzeja
- HTV 1. program, Obiteljski objed – o darivanju
- HTV 1. program - o Etnografskom muzeju (ur. A. Pavlovsky)- za emisiju Zagrebačka panorama - o božićnoj radionici
- Briljanteen - trominutni prilog o maskiranju u vezi s pokladama
- Sunce - sudjelovanje u programu posvećenom proslavi Uskrsa, na temu narodnih uskrsnih običaja, tri puta
- HTV 2. program; Dobar dan - sudjelovanje uživo na temu poklada
- Panorama - komentar uz otvorenje izložbe pisanica iz zbirke Heffer
- Dobro jutro, Hrvatska - o izložbi pisanica
- Prizma - o uskrsnoj izložbi
- Znanstveni album i Mali - veliki svijet, Dobro jutro, Hrvatska - u povodu izložbe i obilježavanja 80. obljetnice Muzeja
- Dobar dan - o temi hamajlija, tetoviranje
- Županijska panorama - o 6. smotri folklornih ansambala Hrvatske

Radijski programi

- Informativni 1. program, Jutarnja kronika, objavio najave svih izložaba
- 2. program - objavio 19 emisija i razgovora
- Radio Sljeme - zabilježeno 42 reportaže ili najave uz razgovor
- Obiteljski radio - bio je pokroviteljem izložbe *Udomaćena svjetlost* i objavio je 14 kraćih priloga o izložbama
- Narodni radio - svakodnevne najave i 7 emisija vezanih za različita događanja
- Radio 101 - 11 priloga
- Radio Velika Gorica - 18 priloga
- Radio Martin - 4 priloga
- Radio Kaj - 23 priloga (najviše vezano za *Jaslice Hrv. zagorja*)
- Radio Krapina - 3 priloga
- Radio Vinkovci - 9 priloga
- Radio Osijek - 7 priloga (vezano za izložbu *Baranja se šareni* i obljetnicu Muzeja)
- Vijesti i priloge emitirali su: Radio Pečuh, Radio Zaprešić, Radio Makarska i Katolički radio

Sudjelovanje u radijskim programima (izbor)

- Razgovor o lončarstvu i košaraštvu za HR 2. program (urednica Lj. Radmilović)
- HR 2. program - za emisiju *Iz hrvatske baštine*, razgovor s novinarkom Ljiljanom Radmilović (1 sat razgovora)
- Sudjelovanje na 2. programu Hrvatskoga radija 18. svibnja u razgovoru o prošteništima
- Zagreb i ja - Radio Sljeme, urednica A.M. Šnajdar
- Razgovor o najdražem muzejskom predmetu iz zbirke dječjih igračka za emisiju Baština na 2. programu Hrvatskoga radija
- Razgovor o najdražem muzejskom predmetu iz zbirke medicarstva i svjećarstva za emisiju Baština na 2. programu Hrvatskoga radija
- Snimanje priloga o dječjim igračkama u Etnografskom muzeju - intervju i prikaz pojedinih predmeta za Obrazovni program HRT-a, za emisiju Antikvarijat
- Radio Sljeme - o izložbi *Od glave do pete*
- Radio Zaprešić - o izložbi *Od glave do pete*
- 3. program Radio Zagreba, dokumentarni program - emisija o značenju boja u narodnoj kulturi Hrvatske
- Obiteljski radio - o običajima oko Nove godine i Tri kralja, o običajima Velikog tjedna i o etnološkom radu
- Radio Sljeme - razgovor o pisanicama
- Radio Zagreb 1. program - jutarnji program četvrtkom, o uskrsnim običajima
- Radio Zagreb 2. program - jutarnji program posvećen uskrsnim običajima naših krajeva
- Hrvatski katolički radio - Portret znanstvenika, sudjelovanje u emisiji posvećenoj stručnom i znanstvenom radu Josipa Barleka, kustosa Muzeja
- Otvoreni program, Radio Herceg Bosne iz Mostara - o pokladnim običajima u Hrvata i običajima oko Sv. Valentina, o običajima Velikog tjedna i uskrsnim običajima u Hrvata
- Radio Makarska - 30 minutna emisija o tradicijskom nakitu u sastavu riznice makarske župne crkve

12.4. Promocije i prezentacije

- U prostoru Muzeja organizirano je i izvedeno predstavljanje Virovitičko-bjelovarske županije (uz koncert).
- U prostoru Muzeja održana je eodjela nagrade Ford za očuvanje tradicijske baštine.

12.5. Koncerti i priredbe

- Izvedena je kazališna predstava lutkarskog kazališta iz Maribora uz izložbu *Udomaćena svjetlost*.
- Održan je koncert ansambla Lado.

12.7. Ostalo

U prostoru Muzeja snimana je emisija Etnokajda, 1. program HTV-a.

13. MARKETINŠKA DJELATNOST

Uz sve izložbe Muzeja obavljena je cjelokupna marketinška djelatnost.

Marketing TV-a: bez naplate su snimljena i emitirana 3 telopa u najgledanije vrijeme (uz izložbu *Bijela duša Crne Afrike*).

14. UKUPAN BROJ POSJETITELJA

Muzej je razgledalo oko 7 000 posjetitelja.

15. FINANCIJE

15.1. Izvori financiranja

• RH:	3,35%
• Lokalna samouprava:	94,89%
• Vlastiti prihod:	1,16%
• Sponzorstvo:	0,60%

15.2. Odnos troškova za materijalne i programske djelatnosti u odnosu prema ukupnom prihodu muzeja

Materijalni troškovi:	11,31%
Programske djelatnosti:	1,09%

15.3. Investicije

Za investicije je utrošeno 103 602,97 kn.

16. OSTALE AKCIJE

16.1. Održavanje i prezentacija donacija

Obavljen je odabir predmeta, fotografiranje, preparatorski zahvati, napisan tekst za katalog i popis izložaka s procjenom za potrebe izlaganja Zbirke Perinić (donacija gradu Zagrebu, pohranjeno u Etnografskome muzeju) za TIC, Zrinjevac; izložba nije realizirana tijekom 1999.